או כזית, אשירים, בקמיצה נמי לאכול שירים לא תני "או כזית" וקתני סיפא פיגול וחייבין עליו כרת אלמא מהניא להו הקטרה. א"ל אביי (א) לא, הא מני ר"א היא דתנן הקומץ והלבונה והקטרת ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח ומנחת נסכים שהקריב מאחת מהן כזית בחוץ חייב ורבי אלעזר פוטר עד (ב) שיקריב את כולו. וכיון דבהקטרה בקמיצה לא מתני ליה או כזית מקומצה בחוץ בשירים נמי לא מתני ליה או כזית. אי רבי אלעזר, האי להקטיר קמצה - להקטיר קמצה ולבונתה מיבעי ליה דתנן הקומץ והלבונה שהקריב את אחד מהן בחוץ חייב ורבי אלעזר פוטר עד שיקריב את שניהם. לא נצרכא אלא לקומץ דמנחת חוטא ואיכפל תנא לאשמועינן קומץ דמנחת חוטא. וכן כי אתא רב דימי א"ר אלעזר קומץ דמנחת חוטא הוא ורבי אלעזר היא. הדר אמר רבא לאו מילתא היא דאמרי דתניא קדש קדשים הוא שאם נפרסה אחת מחלותיה כולן פסולות הא יצאת הני דאיכא גוואי כשרות מאן שמעת ליה דאמר זריקה מועלת ליוצא ר"ע היא וקאמר נפרסה לא. א"ל אביי מי קתני הא יצאת דלמא הא נטמאת הנך כשרות, מ"ט דמרצה ציץ אבל יצאת לא ור' אליעזר היא דאמר אין זריקה מועלת ליוצא ובדין הוא דאיבעי ליה למיתני נמי יצאת והאי דקתני נפרסה הא קמ"ל דאפי' נפרסה דאיתיה בפנים לא מהניא ליה הקטרה אבל לר"ע דאמר זריקה מועלת ליוצא אפי' חסרון נמי מהניא ליה הקטרה:

מתני' לאכול כחצי זית ולהקטיר כחצי זית כשר שאין אכילה והקטרה מצטרפין:

גמ' טעמא דלאכול ולהקטיר הא לאכול ולאכול דבר שאין דרכו לאכול מצטרף, והקתני רישא לאכול דבר שדרכו לאכול ולהקטיר דבר שדרכו להקטיר דבר שדרכו לאכול אין, שאין דרכו לאכול לא? מאן תנא - א"ר ירמיה הא מני ר"א היא דאמר מחשבין מאכילת אדם [לאכילת] מזבח, ומאכילת מזבח [לאכילת] אדם דתנן הקומץ את המנחה לאכול דבר שאין דרכו לאכול, ולהקטיר דבר שאין דרכו להקטיר כשר ור"א פוסל. אביי אמר אפי' תימא רבנן - לא תימא הא לאכול ולאכול דבר שאין דרכו לאכול אלא אימא הא לאכול ולאכול דבר שדרכו לאכול. קמ"ל הא בהדיא קתני לה לאכול כזית בחוץ וכזית למחר, כזית למחר וכזית בחוץ, כחצי זית בחוץ וכחצי זית למחר, כחצי זית למחר וכחצי זית בחוץ פסול ואין בו כרת

הא

או כזית דכיון דמחשבה ג' עבודות הללו מוקמינן בשכבר חסרו השירים ועמדו על כזית הילוך לא מצי למיתני' או כזית מקומצו למחר דומיא דשירים דאם חסר קומץ בשעת מחשבה כבר פסולה ולא מיפגל מנחה בההיא מחשבה הילכך כיון דלא מיתני ליה 'או כזית מקומצה' לא תנא כזית (ח)בשירים ורישא כי תשיב בקמילה דמיתני ליה או כזית אף בקומץ דההיא ודאי בשלא חסרה עדיין מתוקמא אפ"ה כיון דסיפא לא מיתני ליה אקומץ לא תני ליה ברישא אפילו אשירים: ס] א"ל אביי · לרבא לעולם מדרבי חייא לא משמע דמתני' מיירי בחסרון דה"ט דלא תני רבי חייא או כזית בברייתא דידיה) דרבי חייא ר"א היא דלא חשיב הקטרה עד שיקטיר כולו: דתנן הקומץ · דמנחת ישראל: והלבונה · של מנחה: והקטרת · שבכל יום: (ומנחת כהנים · מנחה שהתנדב כהן דאינה נקמצת אלא יט] כליל דכתיב וכל מנחת כהן כליל תהיה) (ויקרא ו): ומנחת כהן משיח · חביתי כ"ג יב]נמי (ג) כתיב בה (ויקרא ו) כליל תקטר: ומנחת נסכים · נמי כליל היא: עד שיקטיר [את] כולו · אלמא לא חשיב הקטרה בכזית הלכך לא תני ר' חייא או כזית במתני' אפי' בשירים כיון דבקמילה לא מיתני ליה או כזית כלומר בהקטרת קמילה לא מצי למיתני יג] מתני' הקומץ ע"מ להקטיר כזית מקומצה למחר דהא לא מפגל בהכי דלא חשיב יד] שהקטרה גמורה שלכך לא מחשבה היא [נ]ואי קשיא תנא דידן אמאי תנא טו]להקטיר מקומצה למחר הא לר"א לא הויא הקטרה עד שיקטיר גם הלבונה ולשתכח (ד) טז]דליכא בהקטרה מחשבה שלמה: ומשני מפני' יז]בשהקטרת קומץ למודים במנחת חוטא קמיירי · דאין בה לבונה ומ"מ להקטיר לבונתה דתני במתני' הוי פיגול מוקים לה בלחם הפנים דאין בה אלא הקטרת לבונה: איכפל · טרח: לאו מילתא היא דאמרי · דודאי לא מהניא להו הקטרה לשירים שחסרו: הוא · בלחם הפנים כתיב (שם כד) כי קדש קדשים הוא לו: פסולות · ישרפו: הנך דגואי כשרות · אף על גב דלא הויא הקטרת בזיכין כשרה עד שתהא כל המנחה שלמה יח] י"ב חלות של לחם הפנים אלמא הך חלהים] דיליה מהניא להו למיהוי י"ב חלות ולאכשורי לבזיכין ולאשתרויי הנך (ס) [נ]באכילה אלמא זריקה כגון הקטרת בזיכין שהיא במקום דם זבחים מועלת ליוצא מדחשיב ליה בכלל י"ב חלות אלמא מהניא הקטרה לאחשובי בהדי הנך אף ע"ג דחסרה באכילה: וקאמר נפרסה כולן פסולות · אלמא אפי' לר' עקיבא דאמר מהניא הקטרה ליוצא כ)מידי חסרון לא מהניא הקטרה: מי קתני יצאת · כשרה דתימא ר"ע היא: דלמא · הכי דוק מיניה הא נטמאה אחת [ד]חברותיה כשרות דהא כא)טומאה הוין מרלה: אבל יצאת · דאין ציץ מרלה על היוצא לא מיתכשרי אינך דגואי משום דליכא הקטרה על י"ב חלות דהא חסרו להו: ורבי אליעזר היא דאמר · לעיל אין זריקה מועלת ביוצא: ובדין · דאיבעי כב]לאו למיתני נמי שאם יצאת אחת מהן כולן פסולות:

מתני' לאכול כחצי זית ולהקטיר חצי זית · למחר כשר: גמ' הא לאכול · חצי זית שירים כג] [ה]לאכול חצי זית קומץ דהיינו דבר שאין דרכו לאכול מצטרפין לפסול: כד]שאין דרכו לאכול · [ו] לא הויא מחשבה אם חשב לאוכלו למחר וכיון דלא הויא מחשבה לא מצטרפין לפסול: מאן תנא לקך כה *)(רישא) דמתניתין דדייקינן מינה דאם חשב לאכול קומץ למחר הויא מחשבה: אמר רבי ירמיה ר"א היא דאמר מחשבין מאכילת אדם למזבח · שאם חשב להקטיר שירים למחר הוי מחשבה: ומאכילת מזבח לאדם · שאם חשב על מנת לאכול קומץ למחר ס]: שאין דרכו להקטיר · שירים: פוסל · ואין חייבים עליו כרת וטעמא מפרש בריש פ"ב: אלא אימא הא לאכול ולאכול דבר שדרכו לאכול · כגון כחצי זית בחוץ כחצי זית למחר מצטרפין לפסול: הא בהדיא קתני לה כו' · והך סיפא דקתני שאין אכילה והקטרה מצטרפין למה

*)צ"ל סיפא

כן] מש"ה לא תני רבי חייא או כזית ברישא משום דבסיפא במתן כלי והילוך והקטרה לא מיתני ליה או כזית בקמילה או כזית בשיריה פירוש אפי' בשירים לא מיתני ליה או כזית משום דלא מיתני אקומץ לא תני ליה כזית ברישא ומה שכתוב בספרים בשירים נמי לא גרס נמי אבל תנא דמתני' לא חייש ותני ליה ברישא אע"ג דבסיפא לא תני [ו]בשיריה:

הוא שאם נפרסה אחת כו' · פי' בקונטרס בלחם הפנים כן] דכתיב כי קדש קדשים הוא לו ונראה דע"כ כשנפרסה משפירקה איירי או משראויה לפרק דאי עד שלא פירקה מאי קשיא ליה לרבא מהכא הא כי אמר רבא דמהניא [ס] ביה הקטרה הני מילי בשחסרו בין קמילה להקטרה והכא הוי כמנחה שחסרה קודם קמילה דפסולה היא ואין מקטיר עליה את הקומץ כדאמר לעיל (דף ח') עד שלא פירקה נפרס נעשה הלחם פסול ואין מקטיר עליו את הבזיכין ועוד דדייק מינה הא יצאת או נטמאת והיינו לאחר שפירקה ודומיא דהכי איירי נפרסה אחת מחלותיה לאחר שפירקה דמקטיר עליו את הבזיכין כדאמרינן לעיל ותימה היכי דייק מהכא דלא מהניא הקטרה למיקבעיה בפיגול ולאפוקי מידי מעילה והותר נותר דמדקתני לשון פסולות דייק דהוה ליה למימר אין (ח)מתכלות ועוד אם כן לידוק נמי מהכא דלעיל דקתני הלחם פסול ומקטיר עליו את הבזיכין ושמא נ) [ס]הכא איכא לדחויי דהא מני רבי אליעזר היא דאמר אין זריקה מועלת ליוצא אבל מהך דייק ואפילו לרבי עקיבא ואם תאמר למה לי למידק רבי עקיבא היא משום דמשמע הא לאו הכי דאיכא גוואי כשרות הוה ליה למידק הא יצאת אין שום פסול עליהם ומהניא להו הקטרה לפיגול ומעילה אלמא רבי עקיבא היא וכי האי גוונא הוי מצי למידק מהאיך דלעיל דרבי עקיבא היא ושמא לא משמע ליה למידק הא יצאת מלשון פסולות כמו [י]אכלה דקתני סתם כו' ועוד נראה לפרש דדייק הכל מדדרש ליה קרא מדכתיב הוא שמע מינה לא מהניא להו הקטרה כלל אי נמי דייק מדלאחמיר טפי הא דכי נפרסה האחת סתם פסולות שמע מינה דלא מהניא ליה הקטרה לפיגול ומעילה:

שאם נפרסה אחת מחלותיה כולן פסולות · למאי דמסיק דאתיא כרבי אליעזר אבל לרבי עקיבא האחרות כולן כשרות יש לתמוה (א) דמאן דיליף מילתא ממילתא י' חלות שבמנחה של מחבת או של מרחשת כשחסרה אחת אמאי כולן פסולות כדדרשינן לעיל (דף ט:) פרט למנחה שחסרה ניליף מהכא דכשרות ושמא התם תשיבי כולה מפי כחלה אחת:

אלא אימא הא לאכול ולאכול דבר שדרכו לאכול · מכאן ואילך כתובה בספרים בשיטת וצריך להגיה כאן כמו שהיא כתובה בסוף נ) פ"ב חכמים (דף נג.):

הדרן עלך כל המנחות

עין משפט נר מצוה

פא א מיי' פי"ח מהל' מעה"ק הלכה ח ·

פב ב מיי' שם הל' יד:

פג ג מיי' פי"ב מהלכות פסה"מ הלכה יד ופי"ט מהלכות סנהדרין ומוספין הלכה טו:

פד ד מיי' פי"ד מהל' פסולי המוקדשים הלכה י:

◆

שיטה מקובצת

א] או כזית בשירים נמי לא תני והשאר נמחק: ב] כולה וכיון דבקמיצה לא מתני ליה או כזית בשירים נמי לא מתני ליה והשאר נמחק: ג] את שניהם בקומץ דמנחת והשאר נמחק: ד] תיבות קדש קדשים נמחק: ה] אחת מחלותיה: ו] יצאת הא נטמאת: ז] א"ל אביי לעולם מצית למימר כדקאמרת מעיקרא דפסול חסרון אינו פסול כל כך כמו פסול דיוצא והברייתא דר' חייא ר"א היא דפסולא) כיוצא דלא מתני ליה הקטרה ליוצא (נמחק וצ"ל שכך צ"ל) [וה"ה נמי] פסול חסרון וכ"ש פסול דיוצא שהוא רב ואין זה ממש כמו דפי' רבא מעיקרא שהרי הוה ס"ד דרבא למימר מעיקרא דחסרון מתניא הקטרה אליבא דכו"ע אין סותר דבריו [הן]הא"ל אביי לא תחזר בך ממאי דקאמרת מעיקרא דפסול יוצא מרובה מפסול חסרון הקשה מורי הרב למה היה רבא סותר דבריו הראשונים משום ברייתא [שניה] ומי הוה מוקי למידק הא יצאת כשרות אלא תנא פסול חסרון וכ"ש פסול דיוצא כדס"ד מעיקרא דחסרון מתניא ליה הקטרה מה שאין כן לפסול דיוצא תרוצו לו שהיה סבור להעמיד ברייתא מסתמא כר"ע דאמר מועלת ליוצא וה"נ מתניא ליה הקטרה אלמא דייקינן הא יצאת כשרות א"ל אביי ר"א היא ולא למידק הא יצאת כשירות מתניא אלא תנא פסול החסרון וכ"ש פסול דיוצא וא"ת אמאי לא מרבה דפסול חסרון מרובה מפסול יוצא מרבא דאמרן שירים שחסרו בין קמיצה להקטרה לר"ע שירים אסורים באכילה מקרא דוהנותרת ומקרא דמהמנחה ואילו לר"ע יצאו מקצת שירים מתני הקטרה והנך דאיתנהו מותר מתאכלי אלמא דפסול חסרון מרובה מפסול יוצא וי"ל דשאני התם דתלי קרא בנותרת ולא הנותרת מן הנותרת והכא [הוא] דלא מתאכלי מידי אפשר דמתניא להו הקטרה לאקבעינהו בפיגול או לאפקינהו ממעילה אבל הכא (ליכא) למימר דתלי קרא לפיסולינהו והכא מצי להעמיד [קרא] דהוא לפסול חלה הנפרסת לבד וכל אינך דשלימות כשירות ולא מתפסלינהו לכולה ש"מ אפילו תני דשלימות דגוואי אלמא משתמע ליה דפסול החסרון מרובה) כזית משירים וזה ב' נמחק: ס] א"ל אביי לאו מפרים ותריס הוא ודלא תני ר' חייא או כזית לאו משום

[illegible] אלא משום דס"ל כר"א דפוטר כזית בחוץ מן הקומץ עד שיקריבנו כולו והה"נ לא מפגל במחשבה עד שיחשוב להקטיר כל הקומץ למחר וכיון דבקמיצה לא מצי לאתויי כזית בשירים נמי [לא תני] או כזית אבל תנא דידן דתני או כזית אפילו בקמיצה ס"ל דמתני' רבנן היא דמחייב במקריב כזית מן הקומץ בחוץ וה"ה דמפגל במחשבה דכזית להקטיר קמצה (או) ולבונתה מיבעיא ליה דלא מפגלי לר"א (כשחישב) [עד שחישב] כשחיותן למחר כמו דס"ל דלא מחייב במקטיר בחוץ עד שיקטיר שתיהן דתנן כו' ומשני הא אף מחשבת קומץ לבד בלא לבונה דאיירי בקומץ מנחת חוטא דלא היה בה לבונה ומ"מ להקטיר לבונתה [illegible] מוקי ליה בבזיכי של לבונה של לחם הפנים שהיה בהן לבונה בלא קומץ והיכא דקמיץ ע"כ [illegible] עבודות למחר לא מצי לאוקמי בהכי פיגול דאם קמץ ע"מ שאם יחסר הקומץ שיעמוד על כזית [illegible] למחר לא מפגל · דבקומץ פסול קא מחשב דלאחר שיחסר יפסל דהא אין פגול בדבר פסול הלכך [illegible] נראה דצ"ל ר"א היא דנפסל יוצא לא מהני ליה הקטרה ותני פסול החסרון וכ"ש פסול יוצא שהוא מרובה.

תורה אור

שיטה מקובצת

לא תני בשירים או כזית ושמעינן מהא מדלא תני ר' חייא שיריים בחסר מיירי במתני' ואפ"ה קתני במתניתין דאם הקטיר לאכול אותו כזית למחר פיגול אלמא מתניא [מחשבה]לשירים שחסרו [בין קמיצה] להקטרה (לכולן) ואי קשיא תנא דידן אמאי תנא או כזית למחר פיגול כיון דבחוסר מיירי הוא מחשב בקומץ פסול תריץ תנא דידן תרתי נקט קתני דלגבי שירים מיירי בשחסרו ולגבי הקטרת קומץ מיירי בחשב להקטיר כזית מקומץ שלם למחר · כך נמצא ברש"י ישן של כתי: י] דידית דברייתא דידיה ר"א [הוא]) אלא כולה כליל יב] תיבת נמי נמחק: יג] תיבת מתני' נמחק: יד] חשיב מחשבה גמורה: טו] תנא או כזית מקומצה למחר תריץ תנא דידן לית ליה דמתניתין ר' אלעזר הוא הוית ליה דמפגל בהכי הס"ד ומה"ד או הכי אלעזר אמאי תני רבי חייא להקטיר קומצה למחר הוא: טז] דלאו בהקטרה שלמה מחשב הס"ד: יז] מתניתין דחשיבא הקטרה קומץ לחודיה בקומץ דמנחת חוטא: יח] שלמה שתים מערכות ותיבות י"ב חלות של לחם הפנים נמחק: יט] דיצאת מתני לתני למיהוי י"ב חלות כו' · הנך י"א דגוואי באכילה אלמא כו' שהוא במקום זריקת דם מועלת ליוצא: כ] מדה דבחסרון לא: כא] בטומאה אי חשבת בהדי אינך למיהוי י"ב חלות ולאכשורי הקטרה משום דמרצה ציץ על הטומאה הס"ד ואח"כ מה"ד אבל יצאת: כב] דאיבעי ליה: כג] שירים ולאכול: כד] דבר שאין: כה] לקך דקאמר: כו] [illegible] למחר הוי מחשבה הס"ד ואח"כ מה"ד לאכול דבר שאין דרכו לאכול קומץ שאין: כז] [illegible] של כזית מש"ה: כח] כתיב: כט] דמתניא בהו: ל] ושמא והויא הכי איכא: לא] לתמוה [illegible] נראה לפרש דאין צריך להגיה אלא בזבחים [illegible] תו למה לי או לאכול דבר שדרכו לאכול [illegible] שמעת מינה דמצטרפי כחצי זית בחוץ וכחצי זית למחר פסול ואין בו כרת [illegible] למידק דמצטרפי לפיגול ולחייב כרת והוא מוכח דמצטרפי לפסול בחוץ [illegible]

גי"ק או כזית בקמיצה בשירים נמי לא תני

*והטיר"ה וכזית מערי"ה בי הקני [illegible] ולכן אין מקום לאמר [illegible] כגית מהטיריית

ס"א בקידוש יג.

זבחים קה: *ומדובר בגוא חסרו שיריים

עיין הרי"ק שמותן כל ד"ו עד כליל פסים

זבחים קי.

ז"ק

[שבת סב: ופ"ג]

*א' מהחלות

*על פי הטופס מקובלת את ג' אמרת אביי פיא לומר לרבא ואינך צריך לחזור לגמרי ממה שאמרת מעיקרא והקטרה מועילה לשירים שחסרו, ורק ממה שנית זמנו ואז לא סובר הכי, בגה אתה צריך לחזור אבל זר"ע אל"נ הקטרה מועילה על שיריים שחסרו

[זבחים כב: לג. סט.]

[לקמן ח.]

[זבחים נג:]

גליון

מה ניתן לדייק מאמתנו דקתני דאין אכילה והקטרה מצטרפין

ג"ל מאסקנת דגמ' [illegible] אחת אלא [illegible] קמ"ל

מגנה

ר' יואל [illegible] מתניתין

מגנה

[illegible] בירור מאי קמ"ל מתניתנו

הגהות צ"ק (א) מחלותיה סתם: [ב] צ"ל ולאפוקי ר"ג מחשבה פיגול הס"ד ומה"ד [illegible]

הגהות הב"ח (א) גמ' א"ל אביי לעולם לא מהניא מני ר' אלעזר: (ב) שם ור' אלעזר פוטר עד שיקריב את כולו וכיון דבקמילה כצ"ל ותיבת בהקטרה נמחק: (ג) רש"י ד"ה ומנחת כהן וכו' נמי כליל דכתיב עד שיקטיר וכו' ולאישתכח דלא בהקטרה שלימה מחשב כצ"ל: (ד) ד"ה הנך דגואי וכו' ולאישתרויי הנך דגואי באכילה: